

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 2/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek 1. [REDACTED]

[REDACTED] a 2. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených Advokátska kancelária Andrea Havelková, s.r.o., D. Dlabača 28, Žilina, proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/93/2022-473 z 18. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľiek a skutkový stav veci

1. Sťažovateľky sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. júla 2024 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 20 ústavy rozhodnutím krajského súdu, ktoré navrhli zrušiť, vrátiť mu vec na ďalšie konanie a priznať sťažovateľkám náhradu trov konania v konaní pred ústavným súdom.

II.

Argumentácia sťažovateľiek

2. Sťažovateľky sa v pozícii žalobkýň domáhali voči žalovaným nárokov z titulu zásahu do osobnostných práv a práva na ochranu povesti právnickej osoby na tom skutkovom základe, že žalovaná v 1. rade ako zákonná sudkyňa v konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 6P/45/2018 o zvýšenie výživného na maloleté dieťa na pojednávaní 10. februára 2020 v prednese smerovanom ku klientovi žalobkyne v 1. rade a za prítomnosti matky, jej právnej zástupkyne, a kolízneho opatrovníka uviedla, že má neschopnú advokátku, pričom žalobkyňa v 1. rade osobne prítomná na tomto pojednávaní nebola a nedostala možnosť ani priestor sa obhájiť. Uvedené žalobkyňa v 1. rade vníma ako obzvlášť závažný zásah do jej práva na ochranu dobrej povesti

právnickej osoby. Na základe výzvy z 20. apríla 2020 sa žalovaná v 1. rade za uvedený výrok žalobkyni v 1. rade listom z 13. mája 2020 ospravedlnila, avšak s ďalšími výrokmi v tomto liste obsiahnutými zasiahla do práva žalobkyne v 2. rade ako konateľky žalobkyne v 1. rade na ochranu osobnosti.

3. Okresný súd Rimavská Sobota žalobe sťažovateľiek čiastočne vyhovel voči žalovanej v 1. rade (I. a II. výrok), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (III. a IV. výrok) a rozhodol o nároku na náhradu trov konania (IV. až VIII. výrok) [ďalej len „rozsudok okresného súdu“].

4. Sťažovateľky podali proti nevyhovujúcim výrokom rozsudku okresného súdu a závislým výrokom o trovách konania odvolanie. Proti výrokom, ktorými okresný súd žalobe vyhovel, podala odvolanie aj žalovaná v 1. rade. O podanom odvolaní krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

5. Krajský súd napadnutým rozhodnutím o. i. potvrdil výrok V rozsudku okresného súdu, ktorým sa žalovanej v 1. rade priznáva voči žalobkyni v prvom rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 20 %, a výrok VI rozsudku okresného súdu, ktorým sa žalovanej v 1. rade priznáva voči žalobkyni v druhom rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

6. Sťažovateľky proti napadnutému rozhodnutiu, čo sa týka potvrdenia výrokov V a VI rozsudku okresného súdu týkajúcich sa nároku na náhradu trov konania ako vecne správnych podávajú ústavnú sťažnosť, ktorú odôvodňujú takto:

7. Sťažovateľky v tomto kontexte namietajú absenciu myšlienkových pochodov a metodiky súdu prvej inštancie, ktoré boli rozhodujúce pri určení miery úspechu a neúspechu v odôvodnení jeho rozhodnutia, a poukazujú na to, že pokiaľ sa odvolací súd stotožnil s kvalitou tohto odôvodnenia, je aj jeho rozhodnutie arbitrárne a „*úplne nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov*“.

8. Sťažovateľky namietajú zjavnú nesprávnosť napadnutých výrokov z dôvodu, že v súhrne má žalovaná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 120 %, čo je v rozpore s hmotným, ako aj procesným právom.

9. V závere sťažovateľky sumarizujú, že napadnutý rozsudok trpí vadami dosahujúcimi potrebnú intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces a práva vlastniť majetok, ktorého zmenšenie môže nastať len zo zákonom aprobovaných dôvodov, medzi ktoré patrí riadne odôvodnený rozsudok.

10. Sťažovateľky prípustnosť ústavnej sťažnosti napriek nevyužitiu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku odôvodňujú ustálenosťou praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pri rozhodovaní o prípustnosti dovolania, v zmysle ktorej dovolanie len proti výroku o trovách konania prípustné nie je. Predmetný názor odôvodnili poukazom na to, že sťažovateľka v 1. rade v rámci výkonu svojej advokátskej praxe využila tento mimoriadny opravný prostriedok, odôvodniac jeho prípustnosť z § 421 ods. 1 písm. b) a c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktoré bolo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/276/2019 odmietnuté s poukazom na to, že „*podľa § 421 ods. 2 CSP nie je prípustné dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP, teda aj v situácii, keď takéto uznesenie a odvolanie proti nemu nie je samostatným rozhodnutím súdu, ale súčasťou výroku vo veci samej*“. V predmetnom rozhodnutí správnosť tohto názoru najvyšší súd odôvodnil aj poukazom na

uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 56/2017 z 8. februára 2017. Sťažovateľky sú toho názoru, že pred podaním ústavnej sťažnosti vyčerpali všetky prípustné opravné prostriedky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstata sťažnostnej argumentácie sťažovateľiek smeruje k porušeniu práva na spravodlivý proces spočívajúceho v arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia v rozsahu potvrdenia výrokov V a VI rozsudku okresného súdu, ktoré sú pre absenciu myšlienkových pochodov súdu prvej inštancie arbitrárne.

12. V rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti sa ústavný súd zameril na posúdenie jej prípustnosti z pohľadu vyčerpania všetkých dostupných opravných prostriedkov podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon o ústavnom súde“).

13. Sťažovateľky zastávajú názor, že v kontexte ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít dovolanie proti výroku o nároku na náhradu trov konania prípustné nie je. Na podporu správnosti svojho názoru uvádzajú uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/276/2019, v ktorom najvyšší súd vyslovil neprípustnosť dovolania proti výroku o nároku na náhradu trov konania podľa § 432 CSP z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP. Napadnuté rozhodnutie však atakujú z dôvodu vady zmätočnosti spočívajúcej v arbitrárnosti jeho odôvodnenia (bod 27 ústavnej sťažnosti), a nie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia (§ 432 CSP). Sťažovateľkami uvádzané rozhodnutie najvyššieho súdu tak nie je v posudzovanej veci aplikovateľné.

14. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho judikatúra a judikatúra najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania proti výroku o nároku na náhradu trov konania z dôvodu zmätočnosti (vady podľa § 420 CSP) prešla vlastným vývojom.

15. Podanie dovolania z dôvodu zmätočnosti podľa § 420 CSP bolo v dôsledku rozhodnutia najvyššieho súdu zverejneného v Zbierke rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu (R 73/2018), ako aj viacerých rozhodnutí ústavného súdu (I. ÚS 204/2017, I. ÚS 334/2017, II. ÚS 420/2017 a ďalšie) považované za neprípustné. Následne však ústavný súd prehodnotil vlastnú judikatúru a v uznesení sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (ZNaU 74/2018) judikoval, že „podľa § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie a ktoré sú tak v danej nimi riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvostupňový súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie je konečným, a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí“. Tento odklon bol následne prijatý aj v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu. Aktuálne je rozhodujúcim právny názor veľkého senátu vyjadrený v rozhodnutí pod sp. zn. 1Vobdo/2/2021, podľa ktorého „rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania väd zmätočnosti v zmysle § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol s konečnou platnosťou o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania“. S týmto právnym záverom sa stotožňuje aj právna veda (pozri Bajánková, J. a Gešková, K. In. Števček, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Druhé vydanie. Praha : C. H. Beck. 2022. s. 1531 – 1532.).

16. Keďže podstata sťažostnej argumentácie sťažovateľiek smeruje k vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP spočívajúcej v arbitrárnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, proti ktorému je prípustné dovolanie, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľiek v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. januára 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu